

Znaczenie funkcji słuchowych dla rozwoju mowy

Rolą logopedy jest określenie przyczyn występującej wady lub zaburzenia mowy, aby odpowiednio dobrać metody terapii czy leczenia. W tym obszarze najczęściej mamy do czynienia ze słabą sprawnością narządów mowy, czyli głównie warg i języka, nieprawidłowym torem oddechowym, wadami zgryzu lub stanem zdrowia dziecka, w sytuacji gdy zaburzenie mowy towarzyszy innym trudnościom rozwojowym. Przyczyny mogą mieć także charakter dziedziczny lub wynikać z nieodpowiedniego postępowania osób dorosłych zajmujących się dzieckiem – zbyt długie używanie smoczka, posługiwanie się w rozmowie z dzieckiem t.zw. mową dziecięcą, w której dominują zdrobnienia i „spieszczenia”. Ostatnie badania jednak wskazują, że trudności językowe pochodzenia genetycznego i środowiskowego u dzieci są drugorzędne w porównaniu do tych bardziej fundamentalnych, t.j. ograniczeń słuchowych. Logopeda powinien ocenić czy dziecko nie tylko ma prawidłowy słuch fizjologiczny, ale także odrębne sprawności, które składają się na percepcję słuchową. Podstawowe funkcje słuchowe poza odbiorem dźwięku, to jego lokalizacja w przestrzeni, zapamiętanie, połączenie z odpowiednimi bodźcami oraz różnicowanie z innymi, czasem bardzo podobnymi dźwiękami. Przykładem trudności w odróżnianiu podobnych dźwięków jest kłopot z wyodrębnieniem głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, co skutkuje mową bezdźwięczną i w konsekwencji trudnościami w pisaniu. Dzieci mylą wówczas głoski i litery, na przykład: b-p, t-d, k-g, z-s oraz inne dźwięczne i bezdźwięczne, których w języku polskim jest w sumie 13 par a 26 pojedynczych głosek lub liter. Nie wystarczy do tego sprawny narząd słuchu, ale konieczna jest analiza i przetwarzanie bodźców słuchowych przez komórki nerwowe na poziomie kory mózgowej. Dlatego ważne jest, aby okresowo kontrolować ostrość słuchu dzieci, gdyż może on pogarszać się po przebytych chorobach górnych dróg oddechowych oraz dbać o zapewnienie warunków dla prawidłowego rozwoju mowy, a w przypadku występowania wad lub zaburzeń mowy, jak najwcześniej korygować je i leczyć. Rozumienie tekstów słuchanych, czytanych i pisanych oraz opanowanie umiejętności czytania i pisania w znacznej mierze jest uzależnione od prawidłowo funkcjonującej percepcji słuchowej. Nie trzeba zapewne przekonywać, że są to kluczowe umiejętności dla sukcesu szkolnego dzieci, zdobycia odpowiedniego wykształcenia, zawodu i ich funkcjonowania zarówno społecznego, jak i osobistego.

Milena Stasiak
logopeda
PPP w Krzyżu Wielkopolskim.